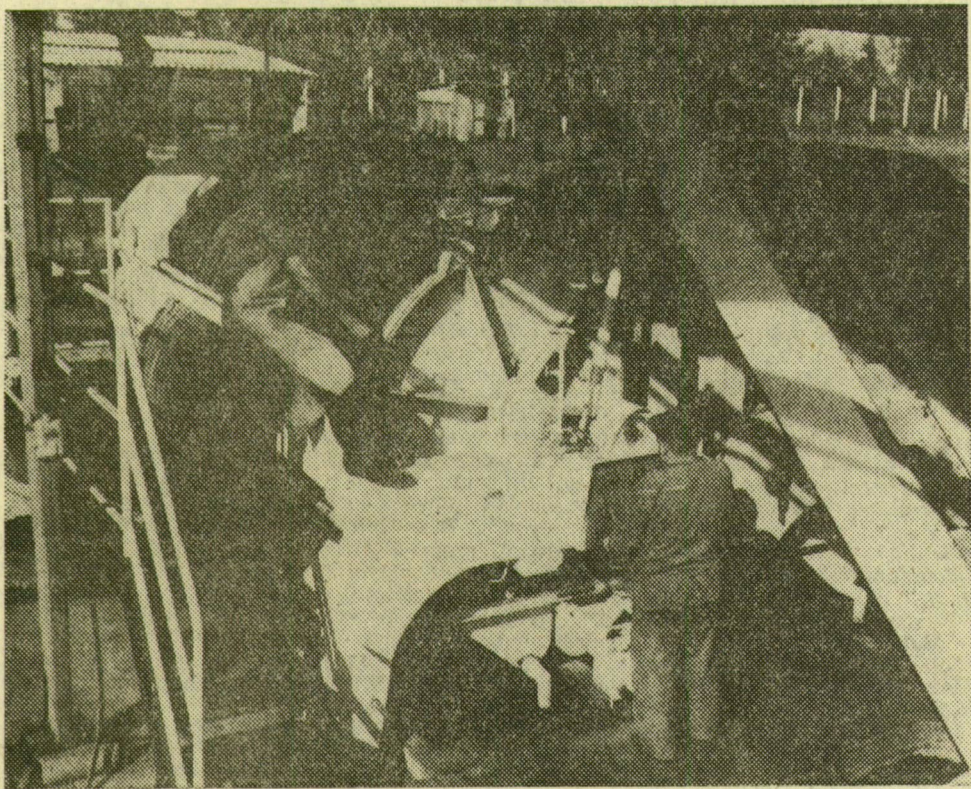

Befejezés előtt a szüret

Jó minőség, kevesebb mennyiség

Felvételünk részletet mutat be a mórakalmi új szőlőfeldolgozó üzemből. A szőlőprés-sor gépeinek mindegyike 100 mázsa szőlőt sajtol egyszerre. Ugyanakkor az üzem zúzó, bogyózó gépe óránként 300 mázsa szőlőt képes elnyelni

A szőlőfelvásárló telepeken, az állami pincészetekben lassan elcsendesedik az élet. Leginkább már csak Kisteleken és Pusztamérgezen hoznak annyi szőlőt a tsz-ek, a háztáji gazdaságok és az egyének, hogy egész nap dolgozhassanak a gépek.

Király Ferenc, a Magyar Állami Pincegazdaság Csongrád-Szolnok vidéki üzemi igazgatója közölte:

az idei szüret szervezésében, gyorsaságában a legjobb volt a gazdaság fennállása óta.

Az utóbbi években végzett sokmillió beruházás, pincebővítések révén véglegesen

megszűnt a telepek előtt a szállítók hosszabb idejű várakoztatása.

A várható kilátásokból ítélve — leszámítva a folyamatban levő beruházásokat, a következő tíz évben nem lesz szükség a pincegazdaságnak újabb beruházásra Csongrád megyében — mondotta a pincegazdaság igazgatója. S ezt az sem módosítja, hogy csupán a szegedi járásban közel 4 ezer hold új telepítési nagyzemű szőlő fordul majd termőre a közeli években.

Az idei szüret, ami a hozamokat illeti, kissé cserben

hagyta a termelőket és a felvásárlókat. A szüret kezdetén még mintegy 170 ezer, 190 ezer mázsa szőlőre lehetett számítani. Ezzel szemben most már jól látható, hogy a ténylegesen felvásárolható mennyiség csak 160 ezer mázsa körül lesz Csongrád megyében.

Az üzemegek között csak a pusztamérgei tudják eredeti tervét túlteljesíteni,

a többieknek mindentűn némi lemaradás várható. Ennek oka, hogy a hosszú, meleg őszi alaposan megszikkasztotta a szőlőket a termést, a keletkezett súlyvesztést jelentős mértékben pótolta a szüret kezdetén még nem várt jó minőség.

Ez a haszon azonban a vállalat igazgatója szerint nem áll egyenes arányban a szikkadásból keletkező veszteséggel.

Piackutatás, gyártmányfejlesztés

A hogyan közeledünk az új gazdasági mechanizmus megvalósulásához, úgy válik egyre világosabbá, hogy termelni csak a fogyasztói és felhasználói, vagyis a piac igényei szerint kell és lehetséges. Ezeket az igényeket, amelyeket az ipar szempontjából ma még csak sejtünk, jobban esetben valamit tudunk róla, olyan körülmények között kell kielégíteni, amikor még erősen hat a terv mennyiségi szemlélete és az ott a termelés műszaki feltétele.

Az ma már nyilvánvaló, hogy a piac igénye nem mindenben fog megegyezni a mennyiségi tervezés időszakának egy-egy adott vállalatnál szemben támasztott követelményével. Úgy vélem, a kereskedelem, de a felhasználó vállalatok véleményét is tolmácsolom, amikor arról teszek említést, hogy él még az „esz, nem eszi, nem kap mást” szemlélet.

Nem kap mást a fogyasztó, mert amit szeretne, azt az ipar adott műszaki és egyéb feltételeivel gyakran nem tudja előállítani. De nem kap mást a fogyasztó, ha a gyártó vállalat biztos gyártmányai értékesítésében, a piacot nem ismerve ösztönzés nélkül áll a gyártmány- és műszaki fejlesztés terén. Az új gazdasági mechanizmus során az eddigi ismeretek alapján bőven lesz ösztönzés. Az igények egyrészt a gyártmányok választékában, másrészt azok fokozottabb minőségi követelményeiben, valamint a gazdaságosság, mint fő feladat a fejlesztésben, olyan iramot fognak diktálni, amelyre jó lesz előre felkészülni.

A piacról nem lehet egyszerűen úgy beszélni, hogy van, létezik, azt részleteiben ismerni kell. Ezért a piac igényeinek időbeni feltárása alapvető kérdés, hiszen ez a feltáró munka, vagy közismert néven piackutatás, mint egy érzékeny műszer jelezni fogja, hogy a pillanatnyilag termelésben levő árufeladás mennyire kelendők,

mennyire vannak azzal megelégedve, egyeznek-e a vevő igénye, érdeke a gyártó érdekeivel és lehetőségeivel. Ha ez a jelzés egy ipari vállalat életében nem időben jelenik meg, a mai megszokottsághoz képest szokatlan jelenségek állhatnak elő. Ma még legyártjuk azokat a cikkeket, amelyeket a mennyiségi tervbe vettünk, a sokszor túlságosan mélyesges bontású specifikált megoszlásokat, mert az áru értékesítésének alapmotívuma a kiutalás. Úgy vélem, közel állok az igazsághoz, ha azt állítom, hogy nem egy ipari vállalatnál még az áruforgalmi szakemberek előtt sem eléggé ismert, hogy a kibocsátott és leszállított termékeknek mi a további sorsa.

A gazdasági mechanizmus reformja a felhasználók potenciálját erősíti, a piac determináló szerepét az árutermelésben bizonyos keretek között lehetővé teszi. Következésképpen előállhatnak olyan jelenségek, hogy egy, ma még stabilan futó gyártmány iránt lecsökken a kereslet, más gyártmányok felé tolódik el az igény. Tehát: érvényesül az a szólás-mondás, hogy „kettőn áll a vásár”.

Eppen ezért a gyártmány- és műszaki fejlesztés során nem feledkeztetünk meg arról, hogy a fejlesztés kiindulópontjaként most a piackutatás kerül előtérbe. Így a fejlesztés nem lehet öncélú, találkoznia fog a fogyasztói igény és az említett két terület fejlesztési tevékenységével.

Eddig is volt gyártmányfejlesztés és volt műszaki fejlesztés, azonban a fejlesztések tekintetében az anyagi feltételeket az állam adta. Már napjainkban is, de az új gazdasági mechanizmus megvalósulásával — kivételes esetektől eltekintve — a fejlesztés bázisaként a vállalati kassa kerül előtérbe és a műszaki fejlesztés olyan irányba tolódik el, amely a vállalat gazdasági eredményét elő tudja segíteni.

A saját erőforrásból finanszírozott beruházások, korszerűsítések előtérbe kerülnek és ebben a tekintetben — véleményem szerint — azok a vállalatok fognak időben eredményesen kibontakozni, amelyek az átmeneti időszakban ennek tárgyi és szemléleti feltételeit is megteremtik. Múltán vállalatunk azok közé tartozik, amelyek intenzíven és nagymértékben saját erőből fejlesztettek, szeretném néhány adatot kereszttől e tevékenységet érzékeltetni.

Vállalatunk gyártmányainak sokrétűségére jellemző, hogy fonalak, kötelek, zsinokok, hálók, ponyvák, műszaki szövetek mintegy 300 féle változatban készülnek. Gyártmányainkat úgyiszlóván a világ minden táján ismerik, termelésünknek mintegy 30 százalékát baráti és kapitalista országokba exportáljuk. Ez a körülmény eléggé alátámasztja azt a tényt, hogy ilyen gyártmányösszetétel, ilyen piacterület és a profilgazda jellegéből következően a gyártmány- és műszaki fejlesztés, ha valahol mint alapvető követelmény jelentkezik, úgy ez a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat esetében fokozott mértékben érvényes.

Tulajdonképpen az új gazdasági mechanizmus ezen ipari nagyvállalat életében már akkor elkezdődött, amikor 1963 áprilisában, az ipar átszervezésekor a profiljukban meggyező, önálló gyárak egy nagyvállalatba tömörültek. Ez a konstrukció már szükségszerűen diktálta a piac igényeinek kielégítését, de a vállalatok szemben támasztott fokozott jövedelmezőségi feladat is éreztette hatását. Csak példának említem.

hogy a korábbi, önálló fonda-nodának az érdeke az volt, hogy a tervben előírt fonalat legyártsa, határidőre leszállítsa és az előírt jövedelmezőséget érje el. Hogy azután a továbbfeldolgozó másik gyár hogy tudja feldolgozni a termékét, milyen célokra használta fel, az már annak a másik gyárnak a gondja volt.

Ma viszont az ipari nagyvállalatok belül a szükségletre termelés elsőrendű kérdés lett, mert a nagyvállalatok belül a továbbfeldolgozó gyár effektív, konkrét választéki és minőségi igényekkel lépett elő. Exportját csak úgy tudta emelni, ha termékei korszerűek voltak. Tehát kicsiben a piac igénye már napi probléma a mi esetünkben.

Az elmondottakból következik, hogy előtérbe került a piackutatás, a gyártmányfejlesztés és a műszaki fejlesztés. Az élet kényszerített bennünket arra, hogy megtaláljuk annak módját, hogy a világ minden tájára szállított áruink helyzetét figyelemmel kísérjük, és a versenyképes, a piacon levő hasonló cikkek helyzetét is tanulmányozzuk. Így született meg, hogy például mind baráti, mind tőkés viszonylatban ki tudtak jutni a külkereskedelmi vállalatok együtt a mi szakembereink is egész Európa piacára, sőt az idén még Afrikába is.

A begyűjtött igények és a tájékozottság alapján viszonylag könnyebb már a gyártmányfejlesztést irányítani. Háttérbe került a spontán gyártmányfejlesztés, de előtérbe került a céltudatos fejlesztés, és ma már szinte alig tudjuk kielégíteni a piac által felvetett kimintázási és próbaszállítási igényeket. Ezek szükség szerűen a vállalat műszaki és gazdasági vezetői kollektíváját, a mindenkor gazdaságos termelés alaprendelátára építve rávezették a saját erőből történő beruházások és műszaki fejlesztések irányvonalára.

Köztudomású, hogy a szegedi kenderfonógyár kiemelt beruházása 100 millió forint volt. Ezt teljes egészében a népgazdaság központi hitelforrásból fedeztük és itt tulajdonképpen egy kerek 100 éves gyár szükség szerű korszerűsítése valósult meg. Ezenfelül az eltelt 3,5 év alatt az ipari nagyvállalat termelőinek és üzemépületek létesítésére, illetve korszerűsítésére 70 millió forintot fordított. Ebből a 70 millióból 45 millió volt az az összeg, amit központi hitelforrásból fedeztünk, a további 25 millió teljes egészében saját erőből lett megvalósítva. De ha ezt tovább vizsgáljuk és a központi hitelforrásból finanszírozott beruházásokból kiemeljük azokat a létesítményeket, berendezéseket, amelyek csak olyan körülmények között jöhettek létre, hogy ezt valutában a többi letexportból fizettük ki, lényegesen más képet kapunk: körülbelül 50 százalékos arányban a saját erőfeszítés eredményeként, és a másik 50 százalékban pedig központi hitelforrással sikerült elősegíteni a nagyvállalat műszaki fejlődését.

Úgy vélem, hogy az új gazdasági mechanizmus, amely lépésről lépésre már napjainkban élreérti a fejlődést szolgáló hatását, minden műszaki és gazdasági szakembernek egyaránt komoly tennivalókat jelent. S ha egy-egy speciális területen már lehet tapasztalatokról beszélni, és ha ezt nyilvánosságra is hozzuk, talán a munkában, az előrelátásban egy kis segítségül szolgálhat.

TÓTH LÁSZLÓ,
a Kenderfonó-
és Szövőipari Vállalat
vezérigazgatója

Román kulturális küldöttség hazánkban

Pompillu Macoveinek, a kapcsolatok néhány időszere kérdését. Román Szocialista Köztársaság Művelődés- és Művészeti Állami Bizottsága elnökének vezetésével kedden román kulturális küldöttség érkezett Budapestre. A delegáció fogadására a Ferihegyi repülőtérén megjelent Ilku Pál művelődésiügyi miniszter, továbbá a Művelődésiügyi Minisztérium és a Külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa.

Jelen volt a repülőtérén Dumitru Turcus, a Román Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete is. A küldöttség itt-tartózkodása során megtárgyalja a két ország közötti kulturális

1970-ig:

A felsőoktatási intézmények fejlesztésének harmadik ötéves tervéről tájékoztatták az MTI munkatársát a Művelődésiügyi Minisztérium és az Országos Tervhivatal illetékesei. A felső-

Több mint 2 milliárd forint a felsőoktatási intézmények fejlesztésére

Új menzát kap a József Attila Tudományegyetem

oktatási intézmények létesítésére, a meglévők bővítésére, korszerűsítésére előirányzott összeg meghaladja a kétmilliárd forintot. Az állami beruházásokon túl tekintélyes összegeket használnak majd fel más anyagi erőforrásokból is.

A tervidőszakban elkészül a Budapesti Műszaki Egyetem villamos karának laboratórium épülete és az oktatási célokat szolgáló tanreaktor. Befejezik a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem korszerű kémia épületének munkálatait.

1967–70-ben összesen, mintegy 3 ezer 800 helytel bővül a Művelődésiügyi Minisztérium felsőoktatási bentlakásos diákintézményeinek hálózata. A szegedi József Attila Tudományegyetem és a Veszprémi Vegyipari Egyetem új, korszerű menzát kap. A Miskolci Ne-

hézipari Műszaki Egyetemen a hallgatók és az oktatók részére modern, önálló egyetemi könyvtár létesítenek.

Győrött műszaki főiskola építéséhez kezdenek. Ugyancsak megkezdik a Budapesti Orvostudományi Egyetem új tömbjének építését. Pécsen folytatják, illetve befejezik az új klinikai komplexum munkálatait.

Az Agrártudományi Egyetem jelenleg Budapestben működő mezőgazdasági gépészmérnöki kara számára Gödöllőn — az intézmény jelentős bővítésével — új épületeket, korszerűen felszerelt műhelyeket létesítenek. Hozzálatnak a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola rekonstrukciójához is, s az intézményt egybebe közt 300 személyes kollégiummal bővítik. Megkezdik az Állatorvostudományi Egyetem felújítását.

A KPVDSZ

Központi Vezetőségének ülése

A Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezetének Központi Vezetősége kedden ülést tartott a szakszervezet székházában. A tanácskozáson részt vett Tausz János belkereskedelmi miniszter és Beckl Sándor SZOT-titkár.

A tanácskozás egybebe közt foglalkozott a gazdasági munkát segítő szakszervezeti tevékenységgel, a dolgozók jogainak, érdekeinek védelmével, a kereskedelem több vállalatánál kísérletként bevezetett jutalékos bérezés tapasztalataival.

Szaporodnak a vörös üvegek

Életmentő. Erre gondolt mindenki, mikor karjából palackba áramlott a vér, mikor rávezették nevét a veradó katonára, mikor látta a beteget, aki meggyógyult. Veradás színhelye a szegedi II-es kórház ebédlője. A fehér fityulák és köpenyek között azonban egyre inkább „civilek” tűnnek fel — a betegek hozzátartozói, ismerősei. S ez itt az új, ahogy dr. Náray Sándor főorvos, a kórház Vöröskereszt-szervezetének elnöke mondta. Csúpan egy kis laposka kellett hozzá, s üzenet: október 25-én, kedden veradás.

S eljött Horváth János apuka, akinek kislánya szívbelhártya-gyulladással fekszik az emeleti kórteremben, itt volt Sárai Beatrix mamája, itt voltak a másfél éves Kiss Jánoska szülei. És Szabó Marika papája is eljött veradásra — a többiek miatt.

Életet ment a vér. Lejött az állványokról az itt dolgozó két közműves fiú, Erdélyi Mihály és Magyar József is. A nővérek együtt tartották a karjukat az orvosoktól. Ott volt Vári doktor-nő, dr. Varga Béla, aki öt éve ad már vért, Sínka Lászlóné, aki tízszer legalább, s Náray főorvos, aki elsőként...

Szaporodnak a vörös üvegek, fogy a „kalória”, a sör, kávé, kifli, szalámi. Dr. Kraiser Gabriella, a veradó állomás helyettes vezetője boldogan szalasztott pótlásért. A főorvos büszke, ennyien még nem voltak mióta megkezdődött itt a rendszeres, ingyenes veradás.

De vérből minden mennyiség kevés. A szív-műtéten kívül havi 400 liter szükségletet tart számon a városi veradó állomás. Olcsó és drága a vér. A betegeknek életmentő.

J. A.